

Stenungsunds Kommun
Revisionen

Kommunstyrelsen i Stenungsund Kommun

444 82 Stenungsund

2008-01-002804

Granskning av kommunens miljöarbete

Härmed översändes KPMGs granskningsrapport av ”Kommunens miljöarbete”.
Granskningen har utförts på vårt uppdrag.

Vi emotser kommunstyrelsen kommentar och en redogörelse över vilka åtgärder
som kommer att ske, för att förverkliga kommunens satsning på miljöarbetet
utifrån intentionerna i miljöpolicyen.

För kommunens revisorer

Birgitta Angelbäck
Ordförande i kommunrevisionen

**Stenungsunds kommun
Kommunrevisionen**

Granskning av kommunens
miljöarbete

KPMG
14 januari 2008
Antal sidor 5

Innehåll

1.	Inledning och syfte	1
2.	Metod och avgränsningar	1
3.	Agenda 21	1
4.	Resultat av granskningen	1
4.1	Miljörelaterade styrdokument	1
4.2	Ansvar och roller i miljöarbetet	2
4.3	Uppföljning av miljöarbetet	3
4.4	Jämförande analys	3
4.4.1	Alingsås kommun	3
4.4.2	Partille kommun	4
4.4.3	Sammanfattande jämförelse	4
5.	Sammanfattande slutsatser	5
6.	Rekommendationer	5

1. Inledning och syfte

På uppdrag av kommunrevisionen i Stenungsund har KPMG genomfört en granskning av kommunens miljöarbete. Granskningen har syftat till att bedöma och följa upp det kommunala Agenda 21-arbetet, med fokus på styrningen, kontrollen och effektiviteten i kommunens miljöarbete. Vidare utgör granskningen en del av kommunrevisionens underlag för sina bedömningar och uttalanden.

2. Metod och avgränsningar

Granskningen har genomförts via intervjuer med enhetschefen för miljö- och hälsoskydd, verksamhetschefen för Samhällsbyggnad, kommunssekreteraren samt beredningsledaren för miljö- och fysisk planering. Vidare har en genomgång skett av för uppdraget relevant dokumentation (bl a miljöplan, miljöstrategi, miljömål och diverse beslutsprotokoll) som sammantaget beskriver krav, ambitioner och mål för kommunens miljöarbete. Vi har därutöver tagit fram material för en översiktlig jämförelse av miljöarbetet med Alingsås och Partille kommuns miljöarbete.

Granskningen har inriktats på en övergripande bedömning av miljöarbetet. Granskningen har således inte omfattat den kommunala myndighetsutövningen på miljöområdet.

3. Agenda 21

Alla Sveriges kommuner skall arbeta för en hållbar utveckling i enlighet med Agenda 21. Agenda 21 utgör en kraftfull uppfordran till handling. Den är att se som ett uppdrag såväl till kommuner som till alla grupper och individer i samhället att delta i arbetet med miljö- och utvecklingsfrågorna för att uppnå en hållbar utveckling.

4. Resultat av granskningen

4.1 Miljörelaterade styrdokument

I april 2002 antog kommunfullmäktige en miljöplan med miljömål för Stenungsund. Miljöplanen bygger på 5 lokala miljömål (med koppling till de nationella miljö kvalitetsmålen); luften, energin, havet, maten och naturen. I samband med att miljöplanen antogs av kommunfullmäktige fick beredningen för Miljö- och fysisk planering i uppdrag att följa upp och revidera miljöplanen samt utarbeta nya framtida miljömål. Beredningens uppföljning av miljöplanen och dess mål redovisades i kommunfullmäktige i februari 2005.

I mars 2005 gav kommunfullmäktige beredningen för Miljö- och fysisk planering i uppdrag att utarbeta en ny miljöplan, som skulle baseras på aktuell miljöinventering och ha tydliga och mätbara mål.

Under våren 2007 har beredningen för miljö- och fysisk planering granskat och utvärderat genomförda miljöinsatser. Enligt beredningens sammantagna bedömning har stora delar av miljöplanen genomförts, trots att planen har haft en begränsad förankring inom förvaltning och verksamheter. Enligt beredningen kan detta i sin tur bero på begränsad delaktighet i utformning av mål och handlingsplaner.

I oktober 2007 antog kommunfullmäktige en miljöpolicy med tillhörande inriktningsmål för Stenungsunds kommun. Enligt beredningsledaren för Miljö- och fysisk planering skall policyn och inriktningsmålen ligga till grund för det fortsatta arbetet med att utarbeta en fullständig miljöplan för Stenungsund.

I kommunfullmäktiges mål 2004-2007 anges att "Stenungsund är en kommun som vågar gå före. Vi värnar om vår fantastiska miljö som skall bli ett arv till kommande generationer". Bland mål för alla medborgare anges att "Medborgarna skall uppleva att kommunen vidtar effektiva åtgärder som leder till en långsiktigt hållbar utveckling". Kommunstyrelsen har ansvar för att, inom givna ekonomiska ramar, verka i enlighet med målen.

I vision 2015 för kommunen "Stenungsund det goda kustnära samhället med framtidstro" anges trygghet med hållbar miljö och säkerhet som en av ett antal avgörande inriktningar för visionen.

I dokumentet "Energi- och klimatstrategi 2007-2015", antagen av kommunfullmäktige i oktober 2007, återges kommunens vision 2015. Vidare innehåller planen ett handlingsprogram, mål och åtgärdsförslag för hur kommunen kan bidra till minskad miljö- och klimatpåverkan inom energiområdet. Planen omfattar både kommunen som geografiskt område och kommunen som förvaltningsorganisation.

Vid granskningen framkom att kommunfullmäktige har antagit riktlinjerna för miljöarbetet, men arbetet med handlingsplaner utifrån respektive verksamhet och dess miljöpåverkan har inte påbörjats. Inom beredningsgruppen för Miljö- och fysisk planering pågår enligt uppgift ett arbete med att bryta ner de långsiktiga miljömålen till mätbara politiska miljömål.

4.2 Ansvar och roller i miljöarbetet

Det finns inte någon utsedd Agenda 21-ansvarig, för samordning av kommunens miljöarbete. Enligt övergripande mål i KS styrdokument (antaget 2005-02-21) skall Samhällsbyggnad "aktivt arbeta enligt kommunens antagna miljöplan och de lokala miljömålen".

Vid granskningen framkom att uppdraget till verksamheterna att bryta ner de långsiktiga miljömålen till konkreta handlingsplaner inte är tydliggjort med avseende på ansvar och roller.

4.3 Uppföljning av miljöarbetet

På kommunens hemsida finns redovisat statistik, som avser genomförda mätningar för uppföljning av kommunens miljömål (enligt antagen miljöplan 2002). Den uppföljning som finns tillgänglig på hemsidan avser åren 1993-2005, men enligt Miljö- och Hälsoskydd sker mätningar årligen.

Vid granskningen framkom att det, utöver ovanstående beskrivna statistikredovisning, inte finns någon samlad miljöredovisning, varken som en del av årsredovisningen eller i separat handling.

4.4 Jämförande analys

Som en del i granskningen har en jämförande analys genomförts avseende Alingsås och Partille kommuners miljöarbete i relation till Stenungsunds kommuns miljöarbete. Fokus i den jämförande analysen har varit att följa upp och utvärdera Agenda 21 arbetet inom kommunerna utifrån kriterierna avsatta resurser för arbetet och uppnått resultat.

4.4.1 Alingsås kommun

Kommunfullmäktige i Alingsås beslutade 2005-02-23 om ändrade miljömål för Alingsås. Miljömålen har sin grund i "Handlingsprogram för en hållbar utveckling", antaget av kommunfullmäktige i april 1997. Handlingsprogrammet innehåller 40 mål som gäller för tidsperioden 1998-2008. Alingsås miljömål 2005-2008 är en revidering av de mål som finns i handlingsprogrammet. De 50 miljömålen knyter an till de nationella miljö kvalitetsmålen.

Kommunledningskontoret med dess miljöplanerare ansvarar för samordningen av miljömålen. I kommunen finns även en miljösamordnargrupp, med en representant från varje förvaltning och bolag. Ansvaret för att genomföra åtgärder vilar på alla kommunens förvaltningar, där några förvaltningar genom sin verksamhet är mer involverade i arbetet, t ex miljöskyddskontoret och tekniska kontoret.

Sedan 1999 följs målen upp årligen och redovisas i kommunens separata miljöredovisning. Avsikten med miljöredovisningen är att utveckla ett effektivt verktyg för uppföljning och beskrivning av miljöarbetet i kommunen, både Alingsås kommun som helhet och kommunens interna miljöarbete.

4.4.2 Partille kommun

Under våren 1995 bildades åtta lokala Agenda 21-grupper, bestående av invånare och företrädare från föreningar och företag. De lokala Agenda 21-gruppernas arbeten har sammanställts till en lokal Agenda 21 för Partille. Denna kan sägas vara en vision för Partille under det 21:a århundradet. Kommunens miljöpolicy togs fram med utgångspunkt från lokal Agenda 21 och antogs av kommunfullmäktige i maj 1998. Miljöpolicyen är underlag för de miljöplaner som varje nämnd tar fram i samband med budgetarbetet. Planerna innehåller operativa och uppföljningsbara mål och åtgärder som följs upp årligen.

Ansvar för samordning av miljöarbetet ligger på stadsbyggnadskontoret.

Partille kommun har valt att presentera sin miljöredovisning som en del av kommunens årsredovisning, där genomförda miljöåtgärder redovisas.

4.4.3 Sammanfattande jämförelse

<i>Kommun</i>	<i>Styrande dokument</i>	<i>Samordningsresurser</i>	<i>Miljöarbetets omfattning</i>	<i>Miljöredovisning</i>
Stenungsund	Miljöpolicy, inriktningsmål, Energi- och klimatstrategi 2007-2015	-	Kommunens förvaltning och geografiska område	-
Alingsås	Miljömål 2005-2008	Miljöplanerare och miljösamordnargrupp	Kommunens förvaltning och geografiska område	Separat miljöredovisning
Partille	Miljöpolicy, årliga miljöplaner	Miljösamordnare stadsbyggnadskontoret	Kommunens förvaltning och geografiska område	Miljöredovisning som en del av årsredovisningen

Vid jämförelsen framkommer att Stenungsunds kommun varken har avsatta resurser för samordning av genomförandet av miljöarbetet eller en samlad årlig redovisning av genomförda miljöåtgärder, till skillnad från Alingsås och Partille kommuner. Miljöarbetets omfattning är dock samma, dvs både kommunen som geografiskt område och kommunen som förvaltningsorganisation ingår.

5. Sammanfattande slutsatser

Stenungsunds kommun har högt ställda ambitioner för kommunens miljöansvar, vilka uttrycks i kommunens vision för 2015, Energi- och klimatstrategi för 2007-2015 samt i den antagna miljöpolicyen med tillhörande inriktningsmål. De betydande miljöaspekterna i kommunen är identifierade och dokumenterade via de styrande miljödokument som finns framtagna.

Det kommuninterna miljöarbetet präglas dock mer av ord än av handling. Den övergripande styrningen och uppföljningen i kommunen avseende införandet av den beslutade miljöpolicyen bedöms som otydlig, avseende såväl uppdrag som ansvar och roller.

Miljöarbetet följer inte en strukturerad och målinriktad styrprocess och är sidoordnad övrig verksamhetsstyrning. Mätbara miljömål saknas till stor del och eventuella miljöprestanda förbättringar bedöms inte vara resultat av ett systematiskt miljöarbete.

Kommunens uppföljning av miljöarbetet utgörs av en statistikinsamling inom Samhällsbyggnad och är därmed inte ett ledningsinstrument för att följa upp och styra miljöarbetet och dess prestanda. Den redovisade statistiken omfattar inte alla betydande miljöaspekter som kommunen har ansvar för.

6. Rekommendationer

Baserat på våra slutsatser från granskningen lämnar vi följande rekommendationer:

- För att förverkliga kommunens satsning på miljöarbetet utifrån intentionerna i miljöpolicyen krävs att kommunstyrelsen och kommunledningen mer aktivt agerar för miljöpolicyens genomförande.
- Övergripande mätbara miljömål bör antas av kommunstyrelsen och sedan brytas ner till mätbara mål per verksamhet och ingå som en del i verksamheternas måldokument.
- Genomförda miljöåtgärder bör redovisas i årlig miljöredovisning, antingen som en del av årsredovisningen alternativt i egen handling.
- Använd miljöredovisningen som ett ledningsinstrument för uppföljning och styrning mot antagna miljömål.

Göteborg som ovan

KPMG Bohlins AB

Annika Hessler

